

BISERICA ȘI ȘCOALA

REDISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECĂ
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

„Astra“ — la Timișoara

Bătrâna și tot mai viguroasa noastră „Astra“ și-a ținut, Dumineca trecută, obișnuita adunare generală anuală, în inima Banatului, la Timișoara. Un lucru cu care ne-am obișnuit, de altfel, și-l așteptăm totdeauna cu drag, deoarece asemenea întruniri românești au fost, și vor rămânea d'apururi, prilejuri alese de sărbătorirea unei selecte munci culturale românești, ca și de îndemnuri noi și de ispitirea de drumuri și mijloace pentru noi înfăptuiri întru proșirea Neamului nostru.

Dar sărbătoarea de acum, dela Timișoara, a întrecut în proporții adunările de până aci, mai ales prin acela că, pe lângă lucrările de caracter general, obișnuit, ale „Astrei“, de data aceasta s'a făcut, ca să grăim figurat, și un nou legământ cultural, din partea Banatului românesc, prin creierea unei federale bănățene a „Astrei“, încadrată acum în programa generală a instituțiunei-mamă, luând asupra sa angajamente speciale și de stăruinți cât mai rodnice pentru *salvarea* Banatului românesc.

Subliniem din adins momentul acesta, întrucât un neam întreg constată, cu profundă durere și extremă îngrijorare, trista realitate — semnalată de altfel aproape de toți cuvântătorii dela deschiderea adunării generale a „Astrei“, — că *Banatul românesc*, care progresează în viața artistică, suferă de *potigneli grele sub raport moral și social* și, în parte, și sub cel material. Așa că era tocmai timpul suprem, ca frații bănățeni, intelectualii în primul loc, să-și revină la conștiința și datoria unui moment extrem de critic și destul de întârziat, pentru a se mobiliza, printr'o nouă concentrare — organizată — de forțe, cu gând de a salva ce se mai poate — nu numai prin puterile lor înfrățite și active, pe teren, ci și prin atragerea sprijinului moral și cultural al „Astrei“ noastre,

cu experiențele și aptitudinile sale de propagandă culturală.

Noi, de multă vreme, am stat îngrijorați și înfiorați chiar, de tragedia, prin care trece viața românească din Banat, cu *scăderea lentă și sistematică a populației* noastre, și cu *mergerea pe povârniș în cele sufletești*, cu cari nenorociri ține pas alături sporirea tuturor minoritarilor, ca cifră și ca avere...

Prin urmare era ceasul suprem, ca frații bănățeni să se deștepte din mirajul artistic, care-i fascinează, până la uitarea de realități, și în care mor cu zile, și să întindă mâinile, spre bătrâna „Astra“, ca spre o mamă duioasă și cu experiență culturală bogată.

Pelângă toată durerea ce o simțim, de a fi rostit un adevăr crud și dureros, avem, totuși, mângâierea, că de înfiriparea filialei „Astrei“ la Timișoara, ca și de ocrotirea „Astrei“-mamă, deopotrivă legăm *îndreptățile nădejdi de salvare*, care nu vine prea târziu.

Biserica, așa se vede, n'a putut nici măcar a stângeni fatalitatea care, de decenii, ucide cu zile viața românească din Banat. Dar, tocmai de aceea, *Biserica este cea dintâi bucuroasă de marele sprijin efectiv, pe care-l nădăjduște*, nu numai dela trezirea bănățenilor la datoria ceasului al unsprezecelea (dacă nu al XII-lea!), ci și dela ajutorul „Astrei“-mame, în fruntea căreia stă un iscusit președinte, cu largi și temeinice orientări — care va ști să caute și mijloacele de realizare în slujba biopolitice și eugeniei naționale în Banatul ajuns în fața prăpastiei.

Citiți, Vă rugăm, cu luare aminte cuvântul de mai jos al Prea Sfințitului nostru Episcop *Andrei*, rostit în numele Bisericii îngrijorate de primejdia din Banat, — cuvânt plin și de nădejdi, legate de sarcina grea, pe care și-o ia

„Astra“, asupra sa, în Banat, față de Neamul românesc.

Firește, Biserica se simte, în primul loc îndatorată să stea, cu tot ce va putea — în primul loc prin *colaborarea Clerului* — alături de această operă de salvare adevărat națională. Acesta este, în cele din urmă, și tâlcul — necăutat în chip măestrit, ci rezultând din împrejurările date, reale — al apelului Președintelui Asociației „Andrei Șaguna“, a Clerului din Ardeal, către preoți în general, și mai cu seamă către cei din Banat, de a fi cu toții *la înalta și arzătoarea lor datorie*.

Cuvântul P. S. S. Episcopul Andrei al Aradului

la adunarea generală a „Astrei“ — Timișoara

Un steag, cu frumoase tradiții culturale, se desfășoară, la o răspântie a vremii, în inima Banatului, unde cântecul românesc se cere însoțit de râsul sănătos, iar ecoul lui prelungit de gănguritul mulțimei de copii.

O fillală a „Astrei“ aci apare, mai curând, ca o direcție nouă, ca o creație mai grea, din pricina dificultăților locale, dacă ne dăm seama că cultura cea durabilă este o floare, ce răsare numai dintr'un pământ sănătos, și că atunci când, în loc de flori artificiale, dorim să vedem produsul natural al sevel, trebuie să cultivăm mai întâiu solul.

În Banatul cu esteticul înăscut, problema vitalității neamului se pune, mai presus de toate, pe planul cel dintâiu al oricărui apostolat. Nici „Astra“ nu va putea trece pe lângă această rană, fără de a fi nevoită a-i căuta leacul.

Banatul par'că e o pildă vie a adevărului rostit de Mântuitorul: „Ce va folosi omului de ar dobândi lumea întreagă, iar sufletul și-l va pierde? Sau ce va da omul pentru sufletul său?“

Civilizația tehnică, fără pregătirea sufletească suficientă, e o grea primejdie, pentru că rădăcinile oricărui civilizații adevărate ancurează, ca niște fire nevăzute, în Suflet.

Astăzi, când în țara noastră cea nouă cultura ni este amenințată de cosmopolitismul incolor, mai înainte ca specificul românesc să fi dat măcar floarea, necum rodul unui neam reunit, și când Banatul esteticului nostru suferă de rana depopulării lente, — fapt ce ne înfloară, ca glasul ce se stinge, — „Astra“ devine aci un laborator, cu un program specific, menit să apere mai presus de toate Sufletul Neamului, acest izvor vital, din care, ca din pământul bun, răsar apoi florile nobile ale Culturii.

Iată pentru ce am zis că, în Banat, „Astra“ ia asupra sa o sarcină mult mai grea ca oriunde. Aci lupta ei va fi mult mai înțepită, armele având a fi cât mai alese.

Medicul care se apropie de patul bolnavului se întâlnește cu preotul. Cine vine să aprindă o făclie nouă de veghe la leagănul Neamului se ajută alături de maica lui sufletească, de Biserică. Aci, programele noastre se înfrățesc.

Biserica nu va rupe bunele tradiții din trecut.

Ea, care, ridicându-se la înălțimi de vultur, străpunge cu privirea zarea pentru a coborâ idealul pe pământ, este și astăzi de față aci, unde se adună iar pentru un nou altar.

Ea însoțește cu rugăciunile către Cel de sus, izvorul tuturor izbânzilor, focul ce se aprinde aci, și roagă Cerul: să umbrească cu umbra Crucii, al cărei chip se proiectează astăzi de aproape asupra noastră, acest apostolat și pe ostenitorii în ogorul lui.

Aducând binecuvântarea Prea Fericitului Patriarh Miron, cea a înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae și a fraților mei, P. P. S. S. Episcopul al Bisericii strămoșești din Ardeal, la acest praznic al Sufletului românesc, urez deplină izbândă „Astrei“ bănățene, în drumul ei spinos.

Salutul Asociației Clerului rostit de președintele ei Dr. Gh. Ciuhandu

Din prilejul acestei strălucite întruniri românești, am onoarea să exprim — în numele Asociației „Andrei Șaguna“ a Clerului ardelean, cât și în numele meu, ca președintele ei — salutul nostru omagial, pe care-l aducem „Astrei“ noastre.

Dacă este adevărat, precum și este, că Cultura românească își are rădăcina în apostoliatul Bisericii, ca instituțiune, și 'n străduințele spre lumină ale slujitorilor ei, atunci prezența noastră, a preoților, aici este mai mult decât justificată; — nu prin rațiunea unui discurs de ocazie, ci prin fapta noastră colectivă, începută de înaintașii noștri de peste multe veacuri în slujba Culturii naționale, căreia, acum 76 de ani, i-s'a creiat — în ipostasul „Asociațiunii române transilvane“ de atunci — un organ specific, pentru a genera și a propovădui Cultura românească.

Mă găsesc de față, deci, nu pentru un discurs, ci pentru a înnoi o *mărturisire* și un *angajament* din partea fraților mei Preoți: Suntem și vom fi mereu alături de „Astra“ noastră a tufurilor Românilor acum, și în aceeași brazdă de bucuroasă colaborare, — nu numai pentru porunca unei tradiții ce trebuie dusă până la capătul rostului ei, ci și pentru *temeiuri etice, sociale și naționale românești și cu adevărat arzătoare, mai ales în Banat.*

Imi place să nădăduesc, că *frații mei Preoți din Banat* — și mai ales ei, cari o știu prea bine: câte neajunsuri primejdiesc viața românească și viitorul ei în acest prea frumos colț de Țară, ce trebuie din nou înălțat acolo unde îl chiamă un trecut frumos și un prestigiu artistic și cultural neîntrecut — *își vor înțelege și face pe deplin datoria de colaboratori, pe toată linia, sub steagul „Astrei“ noastre.*

Inchei cu urarea: Deie Dumnezeu, ca aceasta mărturisire și acest angajament, pe cari le rostesc în numele fraților mei Preoți, să devină cât mai de grabă, o mândră și robustă realitate întăritoare de Neam și Țară.

Recensie.

Prof. C. Vladu: Antologhion sau Flori alese bisericești, Caransebeș, 1937.

De: Prof. Constantin Rudneanu.

De multă vreme în Biserica noastră ortodoxă se simțea lipsa unor cărți liturgice și tipiconale, cari să umplă golul atât de mare, ce-l întâmpinau studenții în teologie, cântăreții de strană și preoții. Sarcina grea și deosebit de stăruitoare în domeniul tipicului și-a luat-o profesorul dela Academia de Teologie ortodoxă din Caransebeș, d-l C. Vladu.

După Manualul de Tipic pentru slujbele din Sfântul și Marele Post — care a fost atât de bine primit și apreciat în toate cercurile preoțești — apare acum — cu binecuvântarea P. Sf. Sale Părintelulepiscop Vasile dela Caransebeș — „Antologhionul“, o lucrare foarte prețioasă, cuprinzând 660 de pagini.

Cu bucuria cu care am semnalat în trecut toate contribuțiile de seamă ce apar în domeniul teologiei, vom aminti și felul cu care apare această carte religioasă. Ea este înainte de toate o carte didactică, menirea ei fiind, să ușureze și să clarifice pe studenții în teologie și pe elevii dela Școala de cântăreți bisericești asupra săvârșirii sfintelor slujbe, dar în același timp prezintă preoților noastre un model, drept normă, cu gândul de a stabili o uniformitate în săvârșirea lor, în toate bisericile noastre.

Trecând la analizarea acestui studiu găsim, că lucrarea d-lui profesor C. Vladu cuprinde toate serviciile Duminecilor și Sărbătorilor de peste an. Tipicul, care este atât de greu, a căutat ca să-l așeze printre Stihirile slujbelor așa, ca pe neobservate și fără să se simtă vreo greutate, să se săvârșească aceste sfinte slujbe, atât de frumoase, așa după cum sunt așezate de Sfinții Părinți.

Lucrarea se începe cu glasurile: Vecernia de Sâmbătă seara și Utrenia, împreună cu Liturgia de Duminecă. La glasuri au fost puse numai stihirile, cari nu se trebuiesc, lăsându-se afară toate acele stihiri, cari nu se cântă în Bisericile parohiale, ci numai la Mănăstiri, ca să nu îngreuneze înțelegerea serviciilor din partea cântăreților de strană. Remarcăm, cu deosebire la glasuri, felul cum se pun stihirile la Stihovăni, Tropar și la Utrenie Sedelnele. (Vezi pag. 58 pentru Stihovăni și Tropar, iar pentru Sedelne pag. 61.)

La pag. 145 și 147 se află tipicul Vecerniei și Utreniei pentru zilele de peste săptămână, când cade vreun sfânt de rând.

Din tipicul pentru vecernia de peste săptămână reiese clar și tipicul preoțesc, care este foarte temeinic lucrat, încât ne arată și felul cum se îmbracă preotul la această vecernie; și această îmbrăcăminte împune și alte modificări la acest serviciu, ca de exemplu: Intrarea nu se face, iar ecteniile le rosteste preotul nu din altar, ci dinaintea ușilor Impărătești (v. pag. 145). Aranjarea Catavasiliilor este bine reușită (pag. 154).

Terminându-se glasurile, se încep serviciile Sărbătorilor de peste an. Sărbătorile se încep cu anul bisericesc, Septembrie: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu. La pag. 221 este bine aranjat și clar: pregătirea Sf. Cruci la vecernia dela Înălțarea Sf. Cruci pe Sf. masă, pentru că la utrenia de mâine zi dimineața să se scoată așa după cum este arătat la pag. 221.

Această pregătire e foarte necesară și e foarte bine, că s'a insistat, fiindcă după cât suntem informați, în puține biserici s'a respectat acest tipic. La pag. 202 se află serviciile pentru Ajunul Nașterii Domnului: Ceasurile Impărătești sunt amănunțit lucrate atât în ceea ce privește tipicul pentru cântăreți, cât și cel preoțesc. Interesante sunt cazurile, când cade timpul Nașterii Domnului Sâmbătă sau Dumineca, Ceasurile Impărătești împreună cu Obednița nu se fac în ajun, ci Vineri. Deasemenea și Ajunul Botezului Domnului dela pag. 355. Cea mai frumoasă parte escelent reușită este „Bunavestire“, (v. pag. 417 și urm.) La pag. 433 se află cele patru cazuri, dacă Bunavestirea cade în zilele de săptămână, în ce fel și cum se termină utrenia; iar la pag. 438 cu privire la Liturgie, este bine fixat ce Liturgie se face la Bunavestire. Toate cazurile interesante sunt enumerate la Bunavestire. Bine lucrată este și partea despre Învierea Domnului, dela pag. 457: Îndeosebi ridicarea Sf. Aer de pe Sf. Mormânt și ducerea lui în Sf. Altar, chiar și păstrarea Sf. Aer pe Sf. Prestol. La pag. 600 găsim note tipiconale, cari cuprind multe lămuriri necesare unei orientări mai bune la serviciile dumnezești dela Pranicul Învierii Domnului.

La sfârșitul lucrării găsim Isoarele ce le-a consultat ed. tor. Antologhionului.

Antologhionul, sau Flori alese bisericești, al d-lui prof. C. Vladu, are de scop ca să clarifice și în același timp să unifice toate slujbele dumnezești. Este greu ca să-ți procuri toate cărțile religioase necesare, Minele și multe altele, pe deoparte fiind foarte scumpe, iar de multe ori nu se pot afla. D-l prof. C. Vladu a extras toate acele părți trebuincioase, a utilizat în-treg materialul necesar, coordonându-l, încât el apare unitar și folositor, ușurând mult munca cetitorului, netrebuind ca să poarte cu el mai multe cărți religioase. Cartea este o călăuză singură în mâinile: studentului teolog, cântărețului bisericesc și preotului.

Lucrarea, din punct de vedere tehnic, se prezintă în mod ireproșabil, fiind de o calitate superioară. S'a întrebuitat 2 feluri de cerneală, neagră și roșie, pentru ca să fie mai plăcută ochilor și mai lămuritoare.

Antologhionul a fost mult așteptat și el apare azi în condiții excelente. Pe lângă satisfacția morală, munca, osteneala, timpul — ce l-a depus d-l prof. C. Vladu. — literatura tipiconală s'a îmbogățit cu o carte atât de necesară zilelor noastre.

Nădăjdum, că Antologhionul sau Flori alese bisericești, nu va lipsi din stratele sf. noastre biserici; iar studenții teologi, cântăreții bisericești și preoții vor avea o carte utilă, lămuritoare, care le va ușura mult munca duhovnicească!!

Aceasta este bucuria celui ce vede, că se muncește în ogorul Domnului!!

Dogma răscumpărării

După mitropolitul Antonie al Chieului

Traducere de Pr. A. Cuznețov

V.

„Fiul lui Dumnezeu s'a făcut om, a primit firea noastră“: așa au zis Sf. Apostoli și Sf. Părinți ai Bisericii; așa zic și teologii contemporani, cari protestează împotriva teoriei juridice a răscumpărării. Ultimii

doresc să exprime prin aceste cuvinte, ceva mai profund, dar până acum n'au știut să-și exprime gândirea mai precis. Iar ca să o expunem noi, întâi trebuie să clarificăm, *ce este firea?* În manualele de Dogmatică, la explicarea dogmei Prea Sfintei Treimi și a încorporării Dumnezeului se lămurește perfect de bine, că *persoană* sau *ipostas* este *individualitate*. În Sf. Treime ele sunt trei, dar în Dumnezeu-Omul e una singură. Iar firea sau *φύσις* — după ei — este însăși natura, suma însușirilor unei sau altei firi Dumnezeiești, îngerești sau omenești. Astfel, sub fire, mai ales sub firea omenească, ei au obiceiul să înțeleagă numai suma însușirilor atribuite fiecărui om în parte și, prin urmare, ea se prezintă ca noțiune abstractă, comună. Altcum ne învață însă Descoperirea Dumnezească și Dogmatica noastră bisericească. În persoanele Sfintei Treimi există o singură fire; de aceea noi nu zicem, că avem trei Dumnezei, ci un Dumnezeu. El are o singură voință, un cuget, o fericire. De aici rezultă, că firea sau natura nu este o abstracție pentru mintea noastră din însușirile comune ale diferitelor obiecte sau persoane, ci o oarecare esență reală, voința reală, care funcționează în individualitate, în mod independent. Ei bine, răspunde oponentul, dar așa este numai în suprema Fire Dumnezească. Despre triomăestate noi știm numai ceva în El, iar în privința ființelor marginite — începând cu oamenii și continuând cu animalele, plantele și pietrele — oare, nu e corectă părerea comună despre fire, ca noțiune abstractă, care cuprinde în sine însușiri comune tuturor vietăților în existența lor vitală ca atare? Oare poți să susții, că toți oamenii au o singură voință și că Ioan, Petru și Pavel, deși sunt trei persoane, sunt totuși un singur om? Să știți că la ultima întrebare, Sf. Grigorie de Nisa răspunde, anume, pozitiv. Noi de mai multe ori am citat în lucrările noastre epistola lui către Avlalie: „Despre aceia, că sunt trei dumnezei“. În epistola aceasta, Sf. Grigorie spune lui Avlalie, că expresia „trei oameni“, nu e corectă. Pentru că omul ca natură e unul, însă există diferite „individualități“. Dar dacă există ceva comun între ele, atunci ce s'ar întâmpla, dacă ele nu s'ar suferi una pe alta? Aici răspunsul este chiar în întrebare: Dumnezeu a creat pe om, nu pentru invidie, nu pentru egoism și ură reciprocă. Conștiința separatismului de semenii noștri, care se atribue firei fiecăruia din noi, este o conștiință abnormală, produs al păcatului. Oamenii se eliberează de ea, în măsura în care se eliberează de egoism; și atunci, în conștiința lor, „eu“ încetul cu încetul dispăre, iar locul „eu“-lui, plin de ambiție și de îngâmfare, îl ocupă altceva nou. Așa este cu mama în raportul ei către copilul său, sau soțul și soția, dacă viața lor casnică e plină de dragoste, prin care ei au devenit una, și ca voință și ca gând. Ca bun păstor, trecut prin suferințele nașterii spirituale, cum este Ap. Pavel, — care totdeauna a avut în inima sa pe Hristos Mântuitorul, și în aceasta este puterea compătimirii față de neputințele noastre, — el a scris către Evrei (IV. 15): „Că n'avem Arhibereu, care să nu poată pătimi împreună cu neputințele noastre, ci ispitit întru toate, după asemănarea noastră, dar fără de păcat“.

Totuși, cu tot separatismul nostru omenească, noi nu putem să nu simțim în noi manifestarea voinței colective, comune, care nu este *dela* mine, ci *în* mine, de care eu nu pot să mă eliberez total, ci numai în parte; și atunci inima, cu oarecare greutate și după

o luptă oare care, începe să răspundă. Voința aceasta îmi este dată mie din afară de mine, dar totuși în același timp, este și a mea. Aceasta este natura comună omenească prin excelență. Aici aparține, înainte de toate, așa zisa „Conștiință“, pe care nimeni nu poate să o învingă. După compătimirea nemijlocită în caz de suferințe, vine sentimentul părintesc, sentimentul copiilor față de părinți etc. Între astfel de însușiri sunt și însușirile negative, cari, de asemenea, ne vin din afară: egoismul, răsunarea, voluptatea etc. Acestea sunt manifestări ale naturii noastre decăzute, cu care putem și trebuie să luptăm. Astfel natura tuturor oamenilor este una: este voința impersonală, dar puternică, de care fiecare individualitate omenească era silită să țină cont, indiferent în ce direcție s'a îndreptat voința ei liberă, spre bine sau spre rău, unde funcționează și domină aceeași lege a existenței, când oamenii apar în lume, nu altcum, de cât prin împreunarea părinților.

Dar și aici pot să aud obiecțiunea: „Și aici văd eu numai asemănarea voinței mele naturale cu voința altora; dar nu văd unitatea ei reală, nu simt unitatea ei cu aproapele, iar compătimire mea către el câteodată se schimbă în bucurie pentru nefericirea lui. Adeseori simt compătimirea față de pasări, animale, deși ele aparțin altei naturi. Da, răspundem noi, acum la nenorocire așa este, dar n'a fost tot așa la început, nu va fi așa nici în viața viitoare, dar nici chiar acum nu este așa acolo, unde oamenii trăiesc în Dumnezeu. În Faptele Apostolilor cetim: „La toți credincioșii era o inimă și un suflet“. Sau iată un alt tablou, descris în natură, de Sf. Vasile cel Mare. Înfrățind unitatea completă și victoria desăvârșită asupra egoismului, de către călugării contemporani cu el, Sf. Vasile spune: „Împreună viețuitori, șterg în sine păcatul strămoșului Adam, reînoesc bunătatea originală. Pentru că între oameni n'ar fi despărțire, nici sfadă, nici război, dacă păcatul n'ar despărți natura lor. Ei sunt asemănarea exactă a Mântuitorului și a vieții lui în trup. Pentru că ei, ca și Mântuitorul, care — adunând în jurul Său o ceată de învățăcei — pe Sine s'a făcut una cu ei, așa și aceștia... Ei, în zelul lor, concurează cu viața îngerilor, asemănându-se cu ei, și cu toată severitatea își păstrează comuniunea. Ei, înainte de vreme, își împropriază binele împărăției promise, prin viețuire comună de bună voie, prezentând imitația exactă a stării și a viețuirii de dincolo. Ei au arătat clar, vieții omenești: cât de mult bine a adus întruparea Mântuitorului; pentru că, desunită și ruptă în mil de părți, natura omenească se aduce din nou la unitatea, și cu sine însuși, dar și cu Dumnezeu. Pentru că acesta este lucrul principal în opera mântuirii în trup: Să aducem natura omenească la unitatea cu sine însuși și cu Mântuitorul, nimicind despărțenia vicelană, reală și dându-i unitatea originală, asemănându-ne unui bun medic, care, prin mijloacele însănătoșirii, din nou leagă la un loc trupul tăiat în mai multe părți“ (Cap. 16 din Regulă pentru Călugări).

Mi se pare că, până acum, n'am zis nimic dela mine. Cătoroi poate vedea, că am propus atențiunii lui nu fantezia mea proprie, nu deducția artificială, ci tradiția Bisericii noastre, învățătura bisericească, uitată în partea această de Școala teologică, care din momentul înființării sale, și-a luat inspirația, nu atât din izvoare bisericești, cât din cele catolice și protestante. — Și dacă cetitorul ar dori să aibă încre-

dere în cuvintele Sfântului Vasile prin cuvintele lui Hristos și ale Apostolilor, aceasta nu e greu de îndepărtat. Despre unirea tuturor celor mântuiți în viața viitoare, nu în înțelesul unității spirituale, ci în sensul unirei esențiale și al unirei reale asemănătoare un tătii persoanelor Sfintei Treimi¹, cetiți numai cuvintele din Sf. Scriptură, Ioan XVII. 11—23: „Părinte Sfinte, păzește-i pe dânșii întru Numele Tău; pe cari ai dat mie ca să fie una, precum și noi; și nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede prin cuvântul lor întru Mine; ca toți una să fie, precum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, ca și aceștia una să fie. Eu întru ei și Tu întru Mine, ca să fie ei desăvârșiți întru una...”

Ap. Pavel direct susține cuvintele Sfântului Grigorie, că omul este singur, deși sunt mai multe individualități. Iată expresia lui: „Hristos este pacea noastră, ca din două (iudeu și păgân) să zidească în sine însuși un om nou, aducând pace și un singur trup să împace pe amândoi cu Dumnezeu prin mijlocirea crucei, ucigând în el ura”. (Efes. II. 15—16).

Singurul trup al lui Hristos, amintit aici, este Biserica, al cărei cap este El. Adeseori Biserica celor renăscuți e numită pur și simplu „Hristos”. Pentru că El este viața și capul ei, iar filii Bisericii sunt membrii Corpului Lui (I. Cor. 12, 12—13, Ef. 4, 10—16).

Insuși Dumnezeu ne învață despre o filință nouă, în care El se va uni și se unește deja cu credincioșii, — că arborele este unul, cu toate crengile sale (Ioan 15, 1—9); va să zică: unitatea firei omenești era destrămată prin păcatul lui Adam și al urmașilor lui, iar prin Hristos și și prin dragostea Lui răscum-părătoare, în mod lent trebuie să se unească. În viața viitoare această unitate are să se manifeste mai puternic, decât acum în mulțimea oamenilor divizați, și atunci Hristos, unit cu noi toți într-o singură Filință, se va uni cu adevărat un om nou sau o singură Biserică, fiind El capul ei.

(Va urma)

Cronică

Părintele protopop Terentie Moga dela Rabăgani (Bihor) și-a înscris, acum pentru a doua oară, numele în analele eparhiei bihorene, într'un mod deosebit și puțin obișnuit. Încă în anii trecuți, făcuse eparhiei Orăzii o fundațiune de 100 000 Lei. Iar acum, din prilejul vizitației canonice a P. Sfințitului Episcop Nicolae al Orăzii, care acum pentru primadață i-a călcat pragul ospitalier — mai ales că părintele protopop împlinește 45 ani de profeție — a făcut un nou dar eparhiei. Și anume, i-a cedat (după cum cetim în „Legea Românească”, foale a eparhiei) un imobil, în valoare de circa 150.000 Lei. Iată, o faptă rară, — prea rară chiar, — a unui om care se identifică cu slujba sa, nu numai luând, ci și dând... Laudă P. C. Saie! Fapta frumoasă, a celui ce însuși se trage din casă protopopească, e vrednică a fi știută și la noi.

*Biserica ortodoxă rusească din Belgia*¹) Cu decretul regal din 5 Iunie a. c. a fost recunoscută Arhiepiscopia ortodoxă rusească din Belgia. Ca același decret a fost aprobat și Statutul, în baza cărui a funcționa această arhiepiscopie, adică s'a fixat jurisdicția arhiepiscopului, dreptul consiliului arhiepisco-

¹) Dăm următoarele „cronici”, după revista ortodoxă rusească di Varșovia, „Slovo”, (Pr. A. C.)

pesc în privința conducerii administrative și economice, conducerea organizațiilor parohiale, numirea clerului etc. Astfel, arhiepiscopul Alexandru, în baza art. 7 din Statut, a devenit singurul arhipăstor recunoscut al Bisericii Ortodoxe rusești pe întreg întinsul regatului Belgiei cu titlul de „*Arhiepiscop al Bruxellesi (Bruxelles) și al Belgiei*”. Fără îndoială, această recunoaștere, legalizare și organizare a Bisericii Ortodoxe rusești din Belgia este un fapt și un succes de importanță excepțională pentru întreaga Ortodoxie.

Iaroslavschi, care conduce propaganda antireligioasă în Rusia Sovietică, semnaleză succese din partea așa numiților „creștini călători”. Cadrele acestora se complectează cu țărani, persecutați pentru convingerile lor religioase. Astfel, „creștinii călători” au creat o organizație a lor, foarte ramificată și originală, cu reguli specifice de conspirație; are o mulțime de aderenți pe la Colhozuri, la sate și la orașe. Dispune până și de adăposturi subterane. Ea ocrotește pe cei fugiți din exil și pe acei cari nu pot primi certificat de identitate. Asemenea și minorii vagabonzi totdeauna sunt bine primiți de organizațiile „creștinilor călători”. Conducătorii lor, extradează adeptilor un fel de pașaport de conținutul următor: „Robului lui Dumnezeu cutare (numele) i se cuvine a câștiga existența cu munca cinstită, a lucra cu hărnicie și a se hrăni cu cumpătare”. Posesorii astor fel de bilete, ușor găsesc găzduire și lucru la „cetățenii legali” din orașe și sate. El predică, că în viitorul cel mai apropiat se va începe război și atunci puterea sovietică se va prăbuși. Alții spun, că puterea sovietică însămnă împărăția lui Anticrist, iar după prăbușirea ei vine Judecata cea de pe urmă; de aceea „mai bine să murim, decât să ne pierdem sufletele, supunându-ne acestel puteri”. Guvernul sovietic a pornit contra lor război de exterminare. Conducătorii acestor creștini sunt pur și simplu împușcați. Astfel zilele trecute în orașul Viatka, a fost împușcat Hristofor Zareanov, un conducător cu mare influență între „creștinii călători”.

În Rusia Sovietică, s'au reîntors nu demult câțiva propagandisti ai „*Celor-fără-Dumnezeu*”, cari activaseră în străinătate. Ei au sosit acasă, fiind forțați de guvernele respective, pentru zelul lor deosebit. Ca răsplata pentru munca lor, Guvernul sovietic li-a fixat pensie viageră de 6.000 ruble anual. Afară de aceea, fiecare dintre ei a primit un premiu de 5000 ruble, asemenea și drept de folosință gratuită a tuturor stațiunilor balneare.

Parastas pentru fostul mareșal Tuhacevski. Din informațiile primite în Riga, Cazan, a fost deținut preotul Bumaghiu, care, la rugămintea unei mătușe a mareșalului omorât de curând, a servit un parastas pentru el și pentru toți ceilalți demnitari sovietici, împușcați împreună cu mareșalul. După un interogatoriu sumar, preotul a fost împușcat, iar mătușea mareșalului, în etate de 80 ani, a fost închisă; peste trei zile au găsit-o moartă.

De pe frontul „Celor-fără-Dumnezeu”: După gazetele bolșevice, pe tot întinsul Uniunii Sovietice, are loc un fenomen de o gravitate excepțională. Așa, gazeta „Socialisticinal Zemledelic” descrie atmosfera Colhozurilor, care s'a creat în așteptarea alegerilor

după constituția cea nouă. În mai multe locuri — chiar în regiunea Moscovei — în biserici se face serviciul de mulțumire Proniei Cerești, care a călăuzit pe autorii acestei constituții. În provincia Iaroslav vorbesc deschis despre necesitatea deschiderii bisericilor. Botezul copiilor se intensifică: În provincia Nijni-Novgorod, membrii colhozurilor au început sfințirea caselor. Și chiar însăși administrația colhozurilor cere învoire dela organele superioare pentru sfințirea tuturor locuințelor. La sate s'au început, pe față, procesiunile religioase. Se fac Te-Deumuri în școli. S'au înființat reuniuni sub președinția preoților pentru studierea Constituției noi. În general se constată, că autoritatea preoțimei înaintea mulțimei crește în văzul ochilor. Asemenea crește autoritatea și a acestora, a căror religiozitate este mai pronunțată.

Gazeta *Pravda* asemenea se plânge, că „Cel-fără-Dumnezeu” nu fac nimic și că înființa clerului e pretutindenea în creștere. În regiunea Magnitogorsk se zidește din nou o catedrală cu sprijinul chiar al administrației locale și a membrilor „Celor-fără-Dumnezeu”. La Volcov, materialul pentru repararea bisericii l-a dat fabrica de aluminiu din Ural, al cărei secretar este și președinte al organizației „Celor-fără-Dumnezeu”. Pe semne nu e departe momentul, când și cei mai aprigi apostoli de pe pământul rusesc își vor mărturisi neputința.

Informațiuni

Greva muncitorilor dela Tipografia Diecezană, ca și a celorlalți din Arad, ne-a surprins când să încheiem acest număr. Il tipărim, cum putem. Vestim acest lucru, pentru a se ști depe acum că, dacă numărul proxim nu ar apărea la vreme, pricina este greva din chestiune.

Bursele eparhiale

Din ceea ce erau odată fundațiunile noastre, de așa numite „stipendii” pentru studenți, ne-am ales în zilele noastre — după focul ce nu demult a trecut și peste ele sub cuvântul de „expropriere” ca și de „conversiune” — cu capitale reduse și cu posibilități și mai micșorate în privința ajutorării tineretului școlar.

După îndelungate străduinți de echilibrarea acestor fundațiuni și de a le repune în rosturile lor așa de proprii Bisericii, am ajuns în cele din urmă să putem publica concursurile obișnuite regulamentar, pentru distribuirea *bagatelelor* sume disponibile spre acest scop, în anul școlar curent.

Concursele se publică, la locul lor, în corpul acestui organ eparhial.

Dacă, împotriva obiceiului, atragem prin aceste șire atenția asupra lor, o facem nu pentru a stârni gusturi și pentru a spori numărul petiționarilor, mai ales după ce, cum se vede din textul concurselor, cele mai multe „burse”, nu au caracter general, ci sunt legate de cei îndreptățiți mai deaproape prin favorizarea testamentară din partea fondatorilor: rude și privilegiți testamentari.

Poate va veni vremea, să ncerăm, cu oarecare nădejde, refacerea acestor fundații, prin scoaterea lor măcar în parte, de sub restricțiile amintite, cari le-au împușinat capitalele și rosturile filantropice-culturale.

Nr. 6417/1937.

Comunicat

Se aduce la cunoștința celor interesați că examenele de capacitate a candidaților la preoție în Eparhia Aradului, se vor ține Miercuri în 27 Octombrie a. c. și în zilele următoare în sala de ședință a Consiliului Eparhial.

Petițiunile se vor înainta aici până la 20 Octombrie a. c. însoțite de următoarele acte:

1. Extras de botez,
2. Diploma de bacaleureat,
3. Absolutor teologic,
4. Certificat de moralitate dela parohul domiciliului.

Arad, în 15 Septembrie 1937.

† Andrei
Episcop.

Comunicat

În conformitate cu dispoziția cuprinsă în Statutele Fondului ajutorului preoțesc, subsemnații membri comisiei de control ai celui fond, comunicăm, că cenzurând din poziție în poziție atât venitele cât și cheltuelile fondului pe exercițiul anilor 1935 și 1936 I, I. — 31 III. 1937, le-am aflat în ordine și în conformitate cu evidențele acestorii, constatând următoarele

BILANȚURI: I. Anul 1935

<i>Starea la finea anului 1934</i>	Lei 273.815
<i>Intrate:</i>	
Dobândă după depuneri	11.500
Cotizații dela membri (1934 și 1935) „	620 200
Total	Lei 905.515

Erogate și cheltueli:

Ajutoare (11 cazuri de decese):	Lei 275.000
Cheltueli de administrație, tipărirea statutelor, descrieri și diverse	22.432 „ 297.432
<i>Starea la finea anului 1935</i>	Lei 608.083
Sporul față de 1934 este	Lei 334.268

II. Anul 1936 I. I. — 1937 31. III.

<i>Starea la finea anului 1935</i>	Lei 608.083
<i>Intrate:</i>	
Dobândă după depuneri	15.400
Cotizații (pe 1936/37)	549.950
Total	Lei 1.173.433

Erogate și cheltueli:

Ajutoare (în 15 luni, la 16 cazuri de decese)	Lei 400 000
Descrieri (Art. 7 lit. b.)	4.650
Spese de administrație și altele „	16 713 „ 421.363
<i>Rămâne starea fondului la 31 Martie 1937</i>	<i>Lei 752.070</i>
Sporul față de anul 1935 este	Lei 143.987

Arad, la 16 Septembrie 1937.

Comisia de control:

Președinte:
ss. Ioan Georgia

Membri:
ss. M. Șora
ss. Ioan Popescu

Convocare

Cu binecuvântarea Prea Sfințitului Părinte Episcop Andrei, convocăm adunarea generală a Secției Arad din Asociația Clerului „Andrei Șaguna”, pe ziua de Miercuri, 22 Septembrie 1937 orele 10 în sala mare a Academiei Teologice din Arad.

Ordinea de zi.

1. La orele 9 Chemarea Duhului Sfânt.
2. La orele 10 deschiderea adunării.
3. Raportul secretarului.
4. Raportul casierului.
5. Raportul comisiei pentru fondul de ajutor.
6. Restaurări.
7. Propuneri.

*Președintele Secției: Secretarul Secției:
Preot Florea Codreanu Preot Nicolae Cimpoș*

Publicațiune

Consiliul parohial ort. rom. din Timișoara-Viile Fabrică, publică licitație cu oferte închise, pentru următoarele lucrări la capelă:

- 1.) Aurirea iconostasului. 2.) Mobilierul și scaunele, 3.) Facerea clopotniței.

Licitajia se va ține Duminică în 19 Sept. 1937, la orele 11^{1/2} a. m. în localul școlii primare dintre VII.

Condițiile de licitație se pot vedea la oficiul parohial în Timișoara II. Strada Dorobanților No. 16.

Consiliul parohial.

Publicațiune de licitație

Consiliul parohial al bisericii ortodoxe române din com. Lăpușnic, județul Severin, anunță licitație publică, pe ziua de 26 Septembrie 1937 ora 14, în localul școlii primare, pentru darea în întreprindere a zidirii unei noi biserici.

Planul, devizul și caetul de sarcini se pot vedea în orice zi la oficiul parohial din Lăpușnic.

Licitajiuinea se deschide cu următoarele condițiuni:

1. Doritorii a lua parte la licitație trebuie să facă înainte dovadă că posedă brevetul industrial.
2. Cheltuelile cu facerea planului și devizului privesc pe antreprenor.
3. Cheltueli pentru deplasare nu plătește Consiliul parohial.
4. Înainte de licitație trebuie să se depună garanția de 10%.

5. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprinderea aceluia, în care va avea mai mare încredere.

Consiliul parohial din Lăpușnic.

Concurs

Consiliul parohial ort. român din *Colonia-Crișana*, protopopiatul Chișineu-Criș, pentru îndeplinirea parohiei vacante publică concurs *cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.*

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Folosința sesiei parohiale constătătoare din 32 jugh. cad. pământ arabil.
2. Casa parohială.
3. Stolele colegale și
4. Intregirea salariului dela Stat, pentru care parohia nu garantează.

Alesul preot va predica regulat în Dumineci și sărbători, va catehiza la școala primară din loc, va suporta achitând regulat toate impozitele după întreg beneficiul preofesc.

Parohia este de clasa II-a (a doua), deci dela concurenți se cere cvalificația pentru astfel de parohii.

Concurenții la acest post de paroh, se vor putea prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare, — având în prealabil avizul protopopului — în sf. Capelă a parohiei Col. Crișana, pentru a face cunoștință cu credincioșii și pentru a-și arăta desteritate în cele rituale, în oratorie și în cântare, conformându-se întru toate dispozițiunilor din art. 33 a regulamentului pentru parohii.

Cererile însoțite de acte justificatoare, adresate Consiliului parohial din Col. Crișana, se vor înainta Prea Sf. Sale Părintelui Episcop Dr. Andrei Magier, în termenul concursual.

Col. Crișana, din ședința ținută la 13 Iulie 1937.

În conțelegere cu:

P. Marșieu
protopop

Consiliul parohial

Nr. 6232/1937.

Concurse

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea pe durata exclusivă a anului școlar 1937/38 a burselor vacante din *Fundațiunea Teodor Papp*, administrată de subsemnatul Consiliu Eparhial. Îndreptății la acele burse sunt conform literilor fundaționale: a) rudenile fondatorului, b) tinerii români ortodocși din Glula, cari studiază la noi în patrie, c) în lipsa recurenților înd cați sub a) — b), urmează îndreptățirea tinerilor români din dieceza Aradului după arondarea sa veche cari cercetează școale:

elementare, gimnaziile, licee, comerciale, industriale, de agricultură, militare, academii, universități și institute teologice.

La concurs se admit și elevii.

Concurenții au să-și prezinte cererile la Consiliul eparhial subsemnat în termenul concursual cu următoarele documente în original ori autenticate la vreun notar public: 1. Extras de botez din matricula bisericească provăzută cu clauzula oficiului parohial local, că petiționarul și azi aparține Bisericii noastre. 2. Rudeniile fondatorului să adauge și informațiunile familiare, pentru dovedirea gradului de înrudire. 3. Atestat de neavere dela dregătoria politică locală, cu date specificate despre starea materială a părinților concurentului și despre a sa proprie. Rudeniile încă au să prezinte asemenea dovadă. 4. Dovada de studii că în anul școlar trecut a avut cel puțin media 6,50, iar universitarii despre toate cursurile, respectiv semestrale ascultate și documente despre examenele prestate. 5. Concurenții să dovedească cu adevărată dela direcțiunea școlii; de au sau nu au bursă și dacă au, ce sumă face aceea. 6. Studenții universitari vor produce și certificatul decanatului respectiv despre conduită și despre aceea dacă mai au sau nu bursă, și dacă da, în ce sumă?

Neobservarea condițiilor de mai sus va avea de urmare, că cererile ajustate defectuos nu vor fi luate în socotință.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 3 Sept. 1937.

Consiliul Eparhial

—□—

Nr. 6233/1937.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, pentru conferirea pe durata exclusivă a anului școlar 1937/38 a burselor vacante din *fundatiunea „Episcopului Iosif Goldiș”* administrată de subsemnatul Consiliu Eparhial. — Indreptățiți la acele burse sunt conform literilor fundamentale: a) rudeniile fondatorului; b) în absența acestor, tinerii români ortodocși din Socodor; c) în absența recurenților indicați sub a) — b), urmează îndreptățirea tinerilor români din Eparhia Aradului cari cercetează orice fel de școale. — Concurenții au să-și prezinte cererile la Consiliul Eparhial subsemnat, în termenul concursual, cu următoarele documente în original ori autorizate la vreun notar public. 1. Extras de botez din matricula bisericească, provăzută cu clauzula oficiului parohial local, că petiționarul și azi aparține Bisericii noastre. 2. Rudeniile fondatorului să adauge și informațiunile familiare, pentru dovedirea gradului de înrudire. 3. Atestat despre starea materială, liberat de dregătoria politică locală, cu date specificate despre starea materială a părinților concurentului și despre a sa proprie. Rudeniile încă au să prezinte asemenea dovada. — 4. Dovada de studii că în anul școlar trecut a avut cel puțin media de 6,50, iar universitarii despre toate cursurile respectiv semestrale ascultate și documente despre examenele prestate. 5. Concurenții să prezinte dovadă dela Direcțiunea școlii: de au, sau nu, vre-o bursă și dacă au, ce sumă face aceea. — 6. Universitarii vor prezenta și certificatul Decanului respectiv despre conduită și dacă au sau nu vre-o bursă și dacă da în ce sumă?

Neobservarea condițiilor de mai sus va avea de urmare că cererile ajustate defectuos nu vor fi luate în socotință.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 3 Sept 1937.

Consiliul Eparhial.

No. 6234/1937.

Prin aceasta se publică concurs, cu termen de 30 zile pentru conferirea, pe durata exclusivă a anului școlar 1937/38, a burselor vacante din *„Fundatiunea Ștetan Antonescu”*, administrată de subsemnatul Consiliu eparhial. Indreptățiți la acele burse sunt, conform literilor fundamentale, a) Rudeniile fondatorului după frați și soră; b) Descendenții din David Nicoară și Ana, părinții soției fondatorului; — aceștia au preferință; după ei, c) Tinerii români ortodocși din Eparhia Aradului, după arondarea sa veche, cari cercetează școale secundare și superioare. — Concurenții au să-și prezinte cererile la Consiliul eparhial, în termenul concursual, cu următoarele documente, în original, ori autenticate de notar public: 1. Extras de botez din matricula bisericească, prevăzută cu clauzula oficiului parohial local, că petiționarul și azi aparține Bisericii noastre. — 2. Rudeniile fondatorului să adauge și informațiunile familiare, pentru dovedirea gradului de înrudire; — 3. Atestat de starea materială, dela dregătoria politică locală, cu date specificate despre starea materială a părinților concurentului și despre a sa proprie. Rudeniile încă au să prezinte asemenea dovadă. — 4. Atestatul școlar de pe anul trecut cu media cel puțin 6,50, iar universitarii despre toate cursurile respective semestrale ascultate și documente despre examenele prestate. — 5. Universitarii vor prezenta și certificat de conduită dela Decanul respectiv, cu adausul: dacă au, sau nu, vre o bursă, — și dacă da, în ce sumă. — 6. Petiționarii să arate: ce eventuală bursă mai au, dovedind cu adevărată dela Direcțiunea Școlii: de au, sau nu au bursă, și dacă au, în ce sumă.

Neobservarea condițiilor de mai sus va avea de urmare, că cererile ajustate defectuos nu vor fi luate în consecință.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 3 Sept. 1937.

Consiliul eparhial.

—□—

No. 6235/1937.

Prin aceasta se publică concurs, cu termen de 30 zile, pentru conferirea, pe durata exclusivă a anului școlar în curs, a bursei vacante din *fundatiunea „Ana Iorgovici-Ebesfalvai”*, administrată de subsemnatul Consiliu eparhial. Indreptățiți la aceea bursă sunt tinerii români ortodocși din Eparhia Aradului, cari cercetează școale secundare sau superioare. Concurenții au să prezinte cererile la Consiliul eparhial, cu următoarele documente, în original ori autenticate la notar public: 1. Extras de botez din matricula bisericească, provăzută de oficiul parohial cu clauzula, că petiționarul și azi aparține Bisericii noastre. — 2. Atestat despre starea materială, a petiționarului și a părinților săi, conținând date precise și specificate. — 3. Atestatul școlar de anul școlar precedent cu nota medie de cel puțin 6,50; iar universitarii dovada despre toate cursurile, respectiv semestrale ascultate și despre examenul prestat la sfârșitul anului școlar încheiat. — 4. Petiționarii să dovedească cu certificat dela școala respectivă: dacă eventual au bursă, sau nu au. Universitarii vor dovedi cu certificat dela Decanatul respectiv și aceea, dacă nu cumva le este repropoșată conștinta academică.

Neobservarea condițiilor de mai sus atrage după sine, trecerea la ordinea de zi peste cererea petiționarului.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 3 Sept. 1937.

Consiliul Eparhial